

DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA

REMONT DACHÓW ZESPOŁU BUDYNKÓW KLASZTORNÝCH (ETAP IV) FRAGMENT GÓRNEJ CZĘŚCI DACHU USKOKOWEGO SKRZYDŁA ZACHODNIEGO

Gdańskie Seminarium Duchowne

Autor dokumentacji:
mgr Tomasz Korzeniowski

Gdańsk 2024

Spis treści

1. Obiekt	3
1.1. Nazwa obiektu, adres	3
1.2. Lokalizacja wraz z mapką sytuacyjną	3
1.3. Nazwa właściciela	3
1.4. Numer rejestru zabytków	3
1.5. Historia obiektu wraz z archiwalną ikonografią	4
2. Wykaz wcześniejszych dokumentacji na temat obiektu wraz z lokalizacją ich przechowywania	7
3. Prace prowadzone w ramach dotacji	8
3.1. Czas trwania prac	8
3.2. Wykonawca prac	8
3.3. Opis stanu zachowania wraz z dokumentacją fotograficzną	8
3.4. Przebieg oraz faktycznie zrealizowany program prac z podaniem metod, materiałów i technik wykorzystanych podczas realizacji wraz z oznaczeniem graficznym zakresu prac	16
3.5. Dokumentacja fotograficzna przebiegu prac konserwatorskich	18
3.6. Dokumentacja fotograficzna obiektu po zakończeniu prac	28
4. Oświadczenie beneficjenta	35

1. Obiekt

1.1. Nazwa obiektu, adres

Klasztor pocysterski na terenie Gdańskiego Seminarium Duchowego, ul. Biskupa Edmunda Nowickiego 3, 80-330 Gdańsk (obr. 6, dz. 291).

1.2. Lokalizacja wraz z mapką sytuacyjną

Ilustracja 1. Lokalizacja obiektu [źródło: geoportal.gov.pl]

1.3. Nazwa właściciela

Gdańskie Seminarium Duchowe, ul. Biskupa Edmunda Nowickiego 3, 80-330 Gdańsk

1.4. Numer rejestru zabytków

Obiekt objęty jest ochroną konserwatorską na podstawie indywidualnego wpisu do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dnia 14.11.1956 r. pod numerem 47 (obecnie 64). Ponadto znajduje się w układzie urbanistycznym starej Oliwy, wpisanym do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem 850, a zarządzeniem Prezydenta RP z dnia 22 listopada 2017 r. został uznany za pomnik historii (jako „Gdańsk-Oliwa – zespół pocystersko-katedralny”).

1.5. Historia obiektu wraz z archiwalną ikonografią

Pierwsza wzmianka na temat klasztoru cystersów pojawia się w 1186 roku, kiedy to Sambor I ufundował wzniesienie opactwa cystersów w Oliwie, dokąd sprowadził zakonników z Kołbacza. Pod koniec XII wieku wzniesiono romańskie oratorium i drewniane mieszkania. W początkach XIII wieku oratorium zostało zaadaptowane na prezbiterium, dobudowano kaplice, powstał także transept oraz zasadniczy korpus kościoła. Pierwsze murowane założenie klasztoru (wschodnie skrzydło) powstawało od pierwszej połowy XIII wieku. Dalsza rozbudowa nastąpiła po pożarze, który zniszczył kościół w 1350 roku. Odbudowa w stylu gotyckim trwała pięć lat i nadała klasztorowi dzisiejsze wymiary.

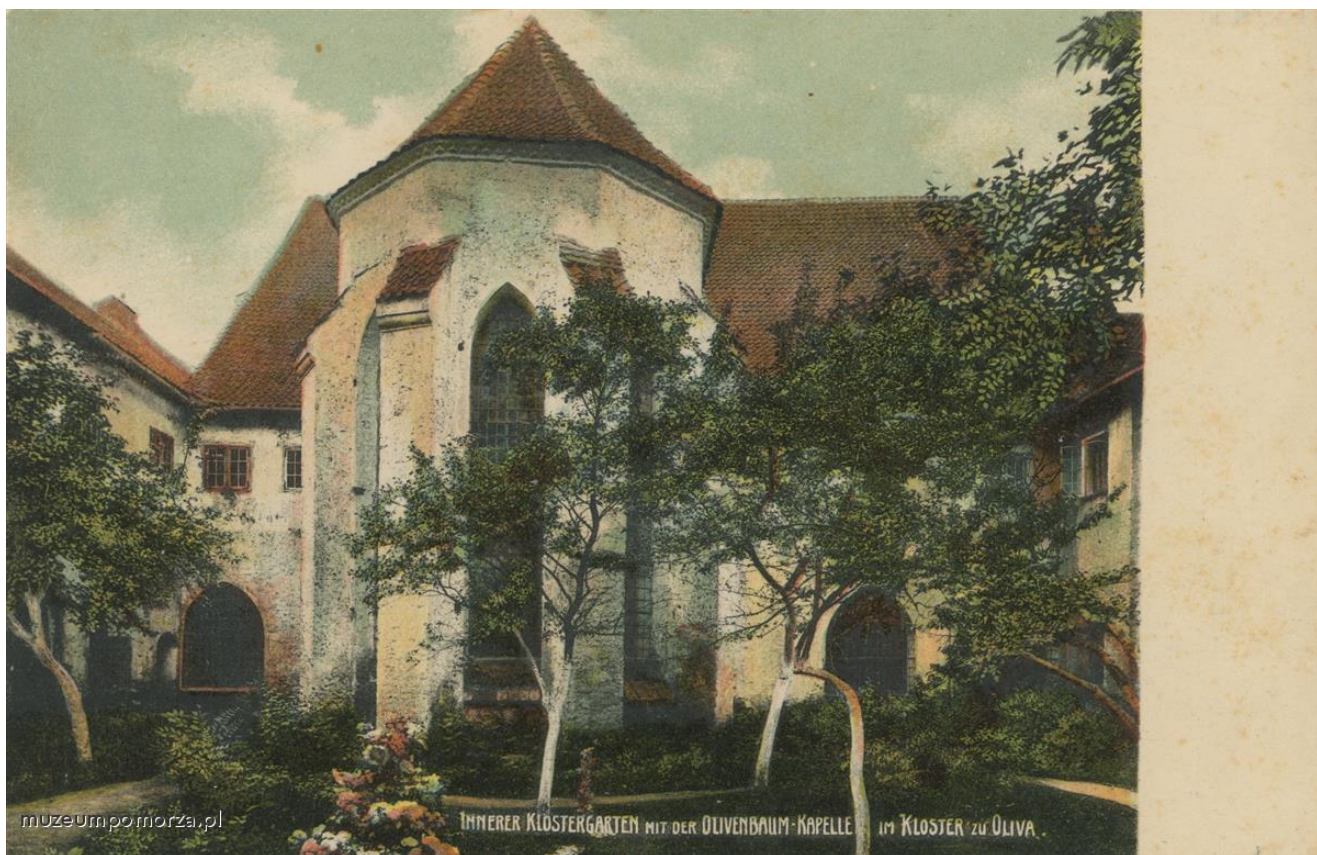
Podczas wojny Gdańska z królem polskim Stefanem Batorem w 1577 roku klasztor ponownie uległ zniszczeniu. W 1594 roku Bartholomeus Piper przeprowadził rekonstrukcję wielkiego refektarza, znajdującego się w południowym skrzydle. Po odbudowie klasztoru w 1608 roku budynek wraz z kościołem został otoczony murem obronnym. Tego samego roku od strony południowej opactwo zostało powiększone o budynki nowicjatu, a pięć lat później także prioratu.

Po kasacie klasztoru w 1831 roku rozebrano nowicjat, priorat i infirmerię. Klasztor został częściowo zaadaptowany na potrzeby parafii. Od XX wieku klasztor wykorzystywany był przez kurię biskupią diecezji gdańskiej.

W 1957 roku dawne opactwo stało się siedzibą Biskupiego Seminarium Duchownego, a od 1992 roku Gdańskiego Seminarium Duchownego. W 1975 roku część pomieszczeń została przekształcona na Muzeum Diecezjalne (później Archidiecezjalne).

Ilustracja 2. Dom Bramny, początek XX w. [źródło: muzeumpomorza.pl]

Ilustracja 3. Wirydarz dawnego klasztoru cystersów ok. 1910 [źródło: muzeumpomorza.pl]

Ilustracja 4. Wielki Refektarz w klasztorze w Oliwie, Johann Nathanael Boldt, 1848
[źródło:gdansk.gedanopedia.pl]

Ilustracja 5. Zespół cysterski, ok. 1910 r. [źródło: gdansk.gedanopedia.pl]

2. Wykaz wcześniejszych dokumentacji na temat obiektu wraz z lokalizacją ich przechowywania

- Projekt budowlany remontu dachu dawnego klasztoru cystersów w Oliwie, B. Piotrowski, T. Korzeniowski, Gdańsk 2020

Miejsce przechowywania:

- Gdańskie Seminarium Duchowne
- Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków
- WAIU Urząd Miasta Gdańska

- Projekt budowlany ścianki osuszającej mury fundamentowe klasztoru pocysterskiego w Oliwie, B. Piotrowski, T. Korzeniowski, Gdańsk 2020

Miejsce przechowywania:

- Gdańskie Seminarium Duchowne
- Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków
- WAIU Urząd Miasta Gdańska

- Projekt budowlany zamienny ścianki osuszającej mury fundamentowe klasztoru pocysterskiego w Oliwie, B. Piotrowski, T. Korzeniowski, Gdańsk 2021

Miejsce przechowywania:

- Gdańskie Seminarium Duchowne
- Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków

- Dokumentacja powykonawcza. Remont dachów zespołu budynków klasztornych. Część północna wschodniej połaci dachu skrzydła zachodniego, T. Korzeniowski, Gdańsk 2022

Miejsce przechowywania:

- Gdańskie Seminarium Duchowne
- Urząd Miasta Gdańska

- Dokumentacja powykonawcza. Remont dachów zespołu budynków klasztornych (etap III). Połąć południowa oraz południowa część połaci wschodniej dachu skrzydła zachodniego, T. Korzeniowski, Gdańsk 2023

Miejsce przechowywania:

- Gdańskie Seminarium Duchowne
- Urząd Miasta Gdańska

3. Prace prowadzone w ramach dotacji

Prace remontowe dachu zostały zrealizowane dzięki dotacji Gminy Miasta Gdańska oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

3.1. Czas trwania prac

26.09.2024 – 31.10.2024 r.

3.2. Wykonawca prac

Firma Aurea Porta Konserwacja Zabytków Tomasz Korzeniowski
80-831 Gdańsk, ul. św. Ducha 109/1

3.3. Opis stanu zachowania wraz z dokumentacją fotograficzną

Budowla tworzy typowy dla cystersów kompleks na planie czworoboku z wewnętrznym wirydarzem, krużgankami łączącymi pomieszczenia przyziemia i dormitoriami na wyższych kondygnacjach. W najstarszym, wschodnim skrzydle znajduje się zakrystia i kapitułarz nakryty sklepieniem krzyżowym, wspartym na dwóch kolumnach. W południowym skrzydle mieścił się wielki refektarz, nakryty sklepieniem gwiaździstym wspartym na trzech kolumnach oraz wspornikach ozdobionych herbami urzędników kościelnych i państwowych z końca XVI wieku. W zachodnim skrzydle dawniej znajdował się refektarz zimowy, potem biblioteka, obecnie Sala Pokoju Oliwskiego oraz dwa pomieszczenia nakryte sklepieniem krzyżowo-żebrowym.

W latach 2012 – 2019 wykonywane były doraźne naprawy pokrycia dachowego. W 2021 r. wykonano pierwszy etap ratunkowych prac remontowych dachu, który swoim zakresem objął dach skrzydła południowego, wschodniego oraz dach lawatorium. W 2022 r. zrealizowano drugi etap prac remontowych, obejmujących część dachu skrzydła północnego, część północną wschodniej połaci skrzydła zachodniego i zachodni łącznik skrzydła południowego. W 2023 r. wykonano III etap prac, który objął południową część dachu skrzydła zachodniego. Na prace uzyskano dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz (na mniejszy zakres) Gminy Miasta Gdańska. Fragment połaci dachu objęty tegorocznym zakresem zadania dofinansowanego przez Gminę Miasta Gdańska był w bardzo złym stanie i wymagał niezwłocznego remontu. W wyniku licznych nieszczelności pokrycia, spowodowanych zsuwającymi się dachówkami oraz degradacją obróbek blacharskich, pojawiły się przecieki wody opadowej, stanowiąc poważne zagrożenie dla zabytku i jego wyposażenia. Ponadto wysuwające się i spadające dachówki mogły stanowić poważne zagrożenie dla ludzi (patrz: ilustracje 16-17). Dodatkowo, w efekcie wcześniejszych doraźnych napraw, widoczne było duże zróżnicowanie kolorystyczne pokrycia dachowego, co negatywnie wpływało na estetykę zabytku.

Ilustracja 6. Gdańskie Seminarium Duchowne. Widok ogólny obiektu przed pracami

Ilustracja 7. Gdańskie Seminarium Duchowne. Widok ogólny obiektu przed pracami

Ilustracja 8. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 9. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 10. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

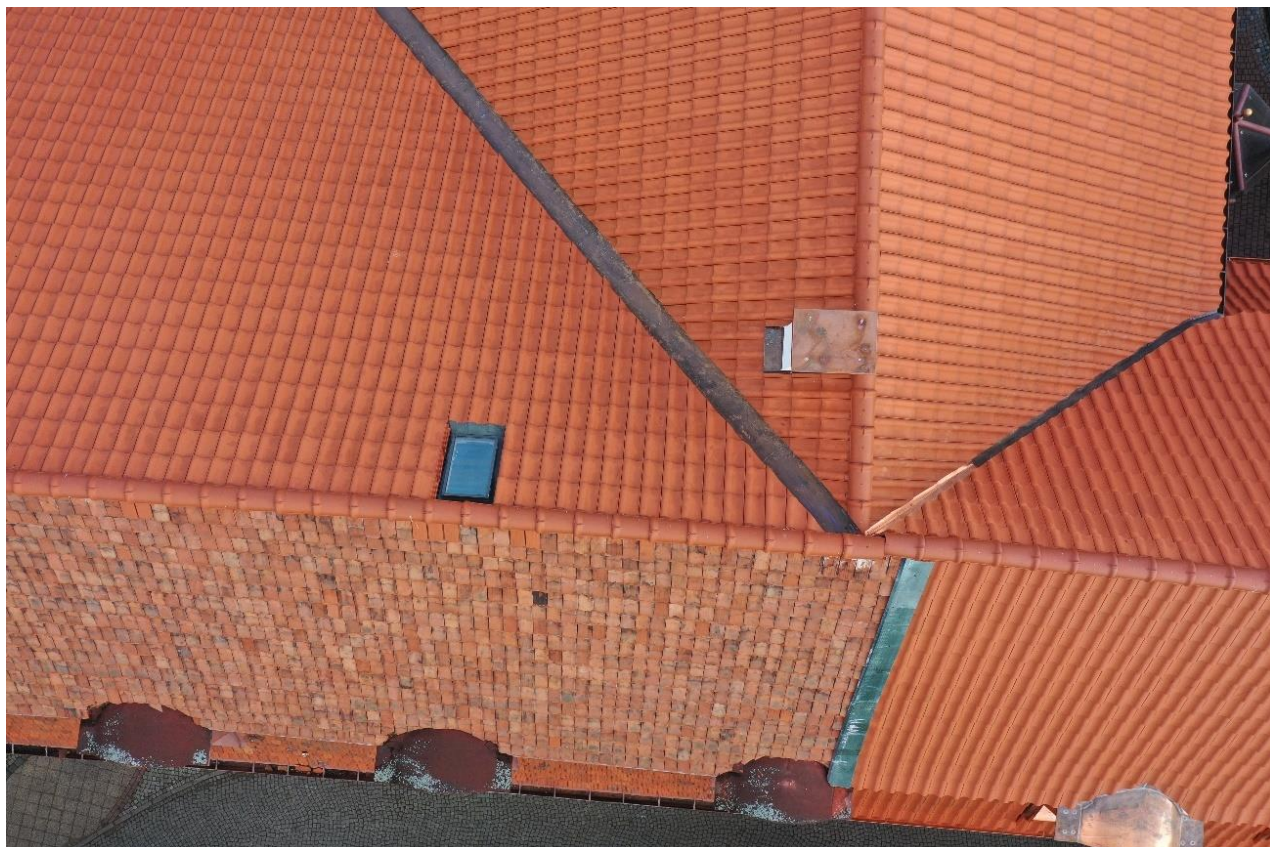
Ilustracja 11. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 12. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 13. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

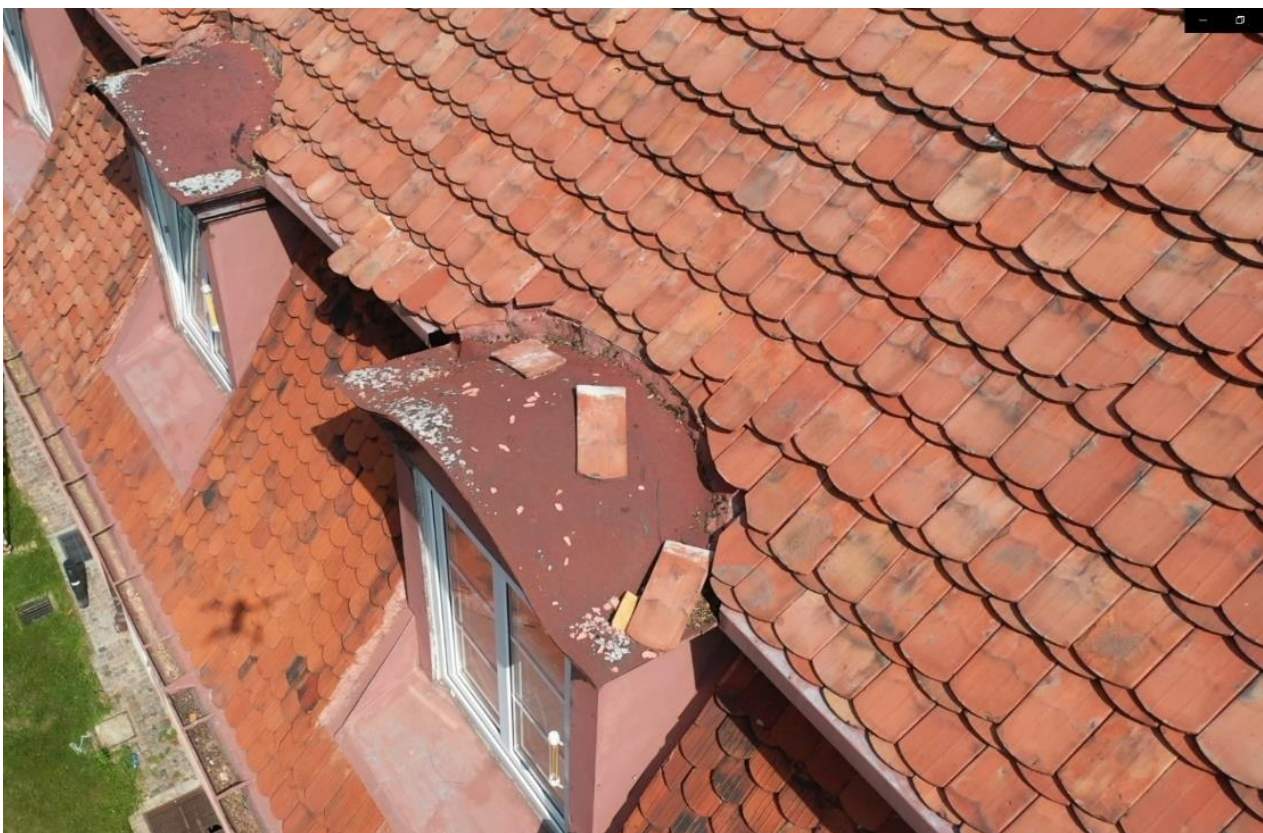
Ilustracja 14. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 15. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 16. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

Ilustracja 17. Fragment połaci zachodniej skrzydła zachodniego przed pracami

3.4. Przebieg oraz faktycznie zrealizowany program prac z podaniem metod, materiałów i technik wykorzystanych podczas realizacji wraz z oznaczeniem graficznym zakresu prac

1. Prace przygotowawcze:

- zabezpieczenie terenu budowy,
- ustawienie rusztowań,
- montaż zsypów gruzowych.

2. Prace demontażowe:

- rozebranie pokrycia z dachówki ceramicznej,
- rozebranie łączenia,
- rozebranie obróbek blacharskich nienadających się do użytku.

3. Prace ciesielsko-dekarskie:

- wymiana zniszczonych, zbutwiałych elementów odeskowania na nowe,
- impregnacja elementów drewnianej konstrukcji dachowej oraz odeskowania połaci preparatem oleistym,
- tymczasowe zabezpieczenie rozebranych połaci folią,
- pokrycie połaci dachu jednokrotnie membraną dachową typu Delta Maxx plus;
- ołączenie połaci kontrłatami iglastymi i łatami iglastymi, impregnowanymi ciśnieniowo,
- pokrycie powierzchni nową dachówką ceramiczną typu holenderka firmy Wienerberger (nazwa handlowa Wienerberger Cavus 13) w kolorze naturalnej czerwieni,
- wykonanie i montaż obróbek blacharskich z blachy miedzianej,
- montaż orywnowania i rur spustowych z blachy miedzianej,
- montaż instalacji odgromowej.

4. Prace porządkowe:

- demontaż rusztowań,
- uporządkowanie terenu budowy,
- wykonanie dokumentacji fotograficznej.

Gdańskie Seminarium Duchowne

ratunkowy remont dachów (Etap IV)

Prace wykonane w 2024 roku - zakres wykonany dzięki finansowaniu MKiDN

Prace wykonane w 2024 roku - zakres wykonany dzięki finansowaniu GMG i MKiDN

Prace wykonane w 2023 roku

3.5. Dokumentacja fotograficzna przebiegu prac konserwatorskich

Ilustracja 18. Stan po demontażu dachówek

Ilustracja 19. Stan po demontażu łacenia i membrany paroprzepuszczalnej

Ilustracja 20. Montaż membrany paroprzepuszczalnej i łączenia. Część północna, widok od południa

Ilustracja 21. Montaż dachówek

Ilustracja 22. Demontaż dachówek

Ilustracja 23. Demontaż łączenia i membrany paroprzepuszczalnej

Ilustracja 24. Stan po demontażu łączenia i membrany paroprzepuszczalnej

Ilustracja 25. Montaż membrany paroprzepuszczalnej i łączenia

Ilustracja 26. Montaż dachówek

Ilustracja 27. Montaż dachówek

Ilustracja 28. Montaż membrany paroprzepuszczalnej i łączenia. Część środkowa, widok od północy

Ilustracja 29. Montaż łączenia

Ilustracja 30. Montaż dachówek

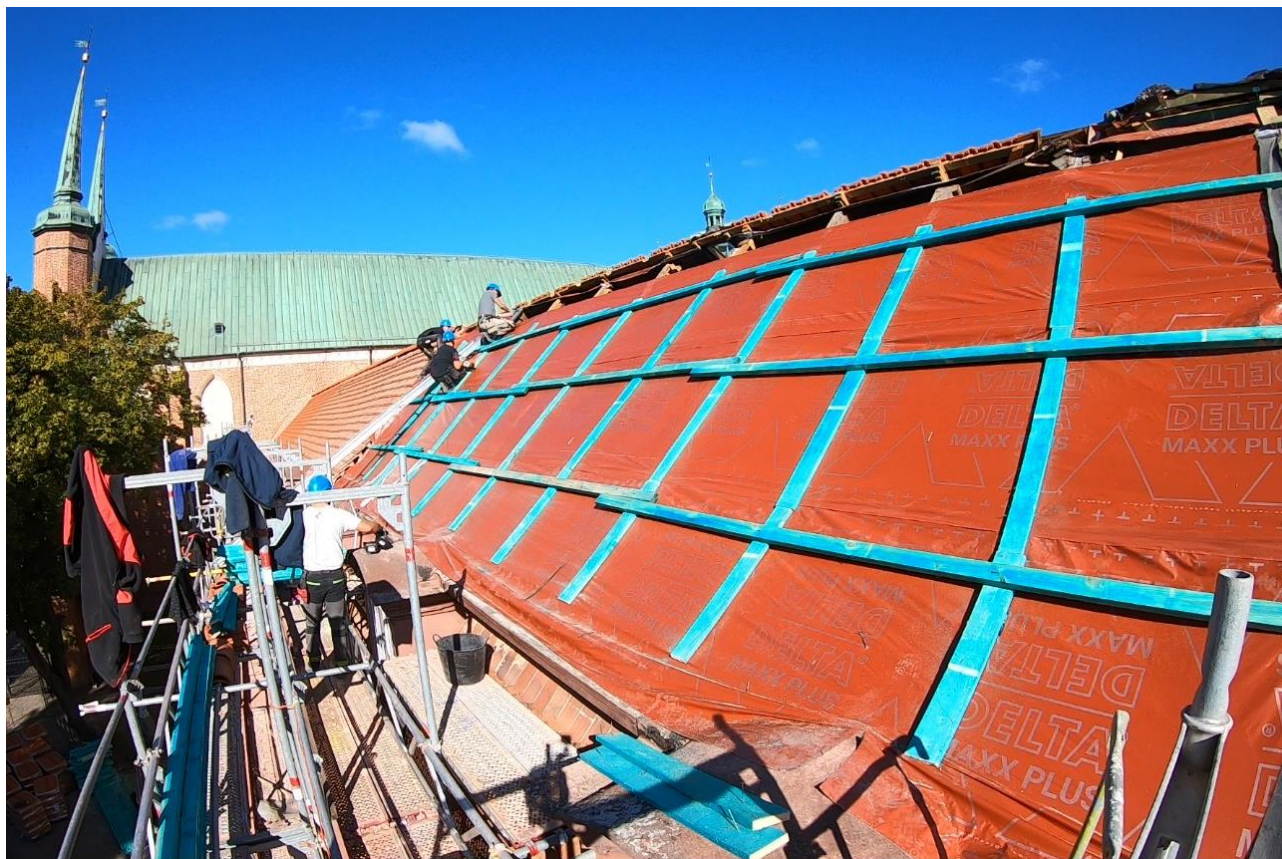
Ilustracja 31. Montaż dachówek

Ilustracja 32. Demontaż dachówek. Część południowa, widok od południa

Ilustracja 33. Demontaż łączenia i membrany paroprzepuszczalnej

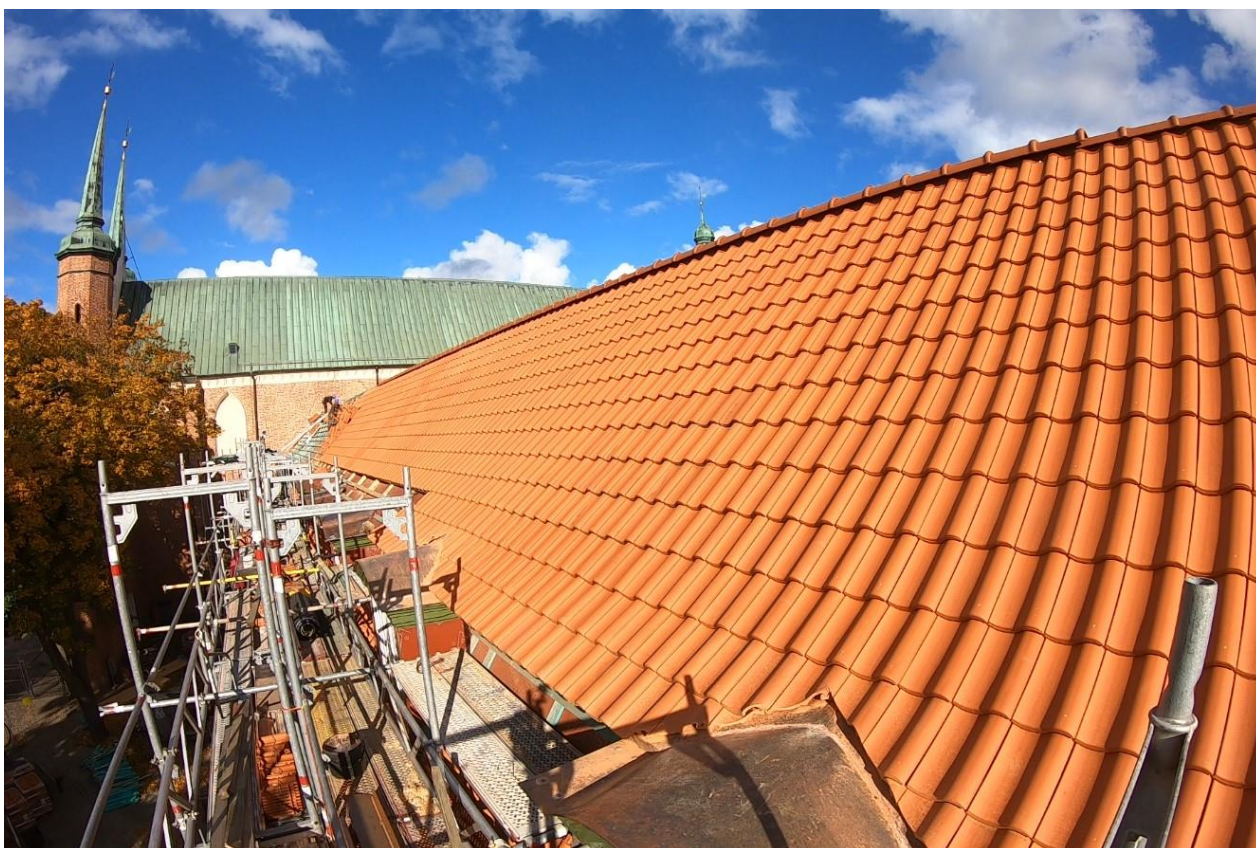
Ilustracja 34. Montaż membrany paroprzepuszczalnej i łączenia

Ilustracja 35. Montaż łączenia

Ilustracja 36. Montaż dachówek

Ilustracja 37. Montaż dachówek

3.6. Dokumentacja fotograficzna obiektu po zakończeniu prac

Ilustracja 38. Widok ogólny obiektu po zakończeniu prac

Ilustracja 39. Widok ogólny obiektu po zakończeniu prac

Ilustracja 40. Widok ogólny obiektu po zakończeniu prac

Ilustracja 41. Stan po zakończeniu prac

Ilustracja 42. Stan po zakończeniu prac

Ilustracja 43. Stan po zakończeniu prac

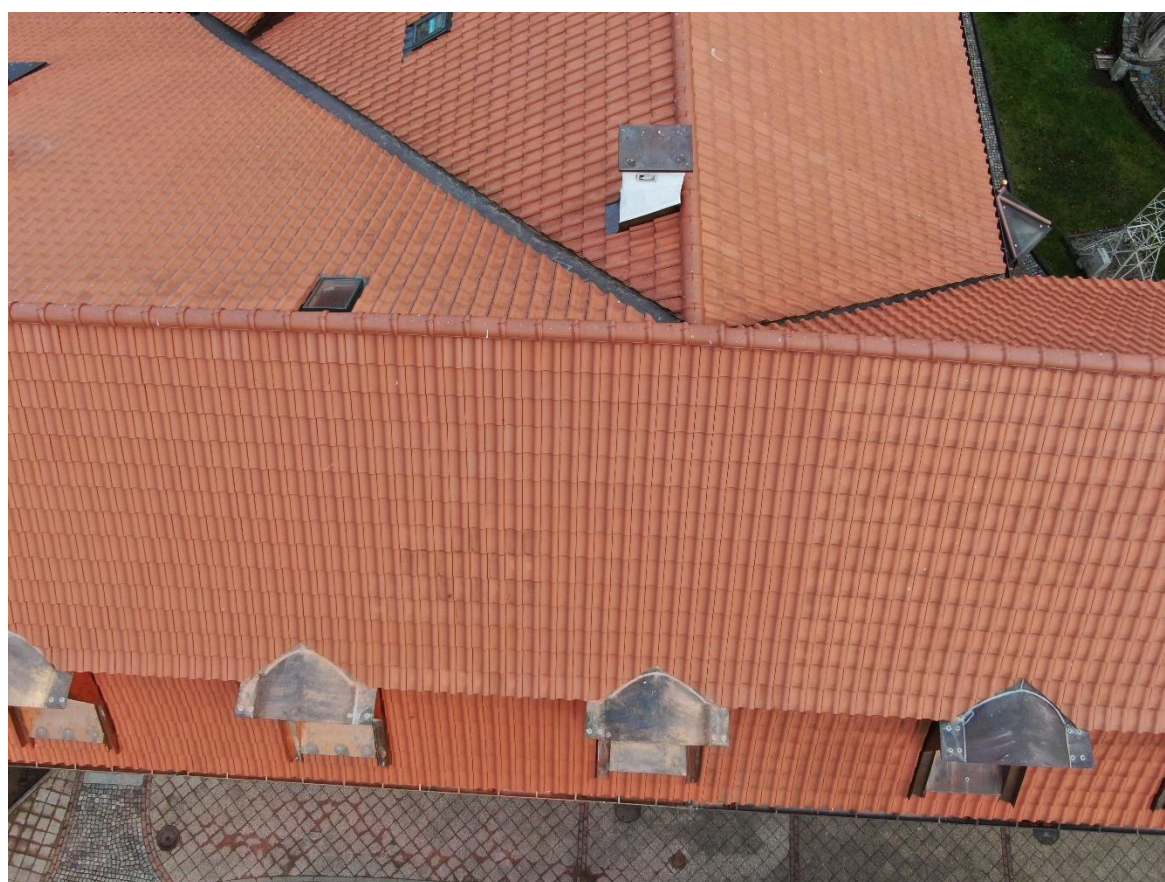
Ilustracja 44. Stan po zakończeniu prac

Ilustracja 45. Stan po zakończeniu prac

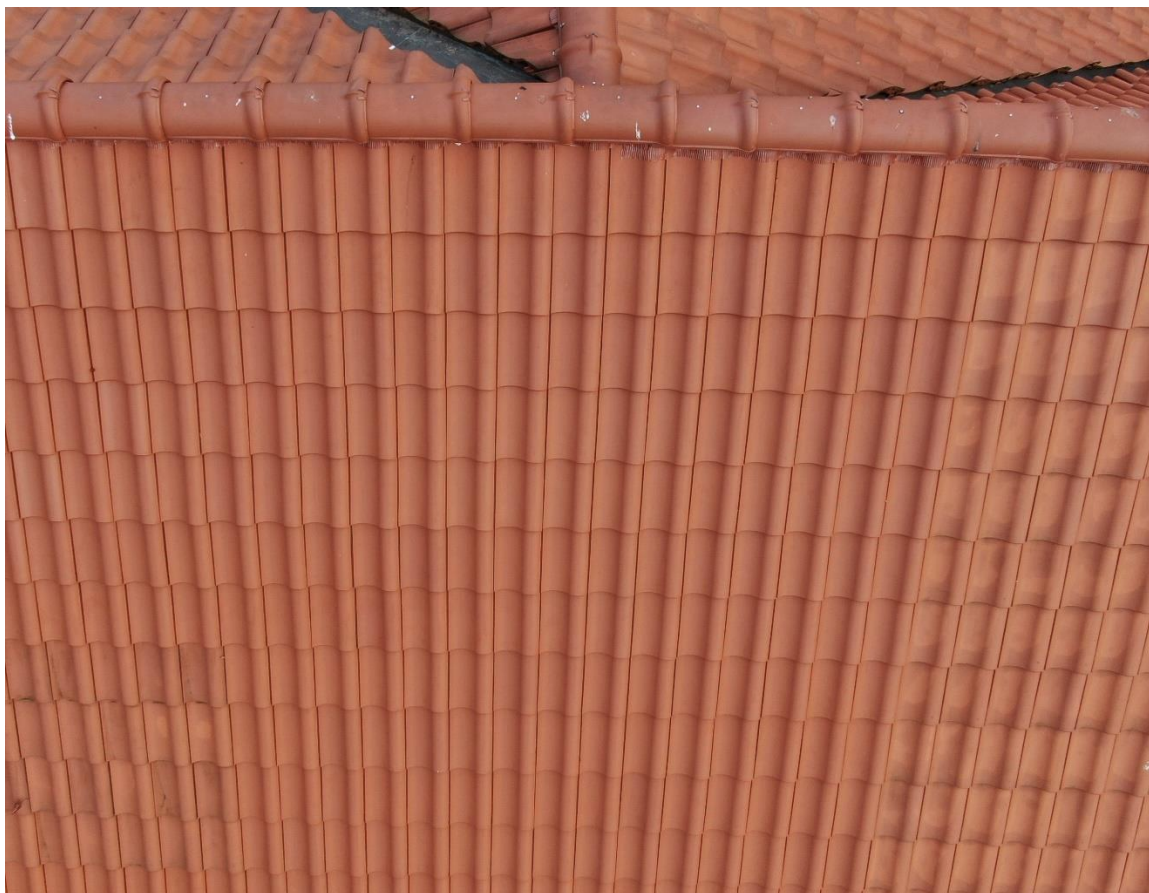
Ilustracja 46. Stan po zakończeniu prac

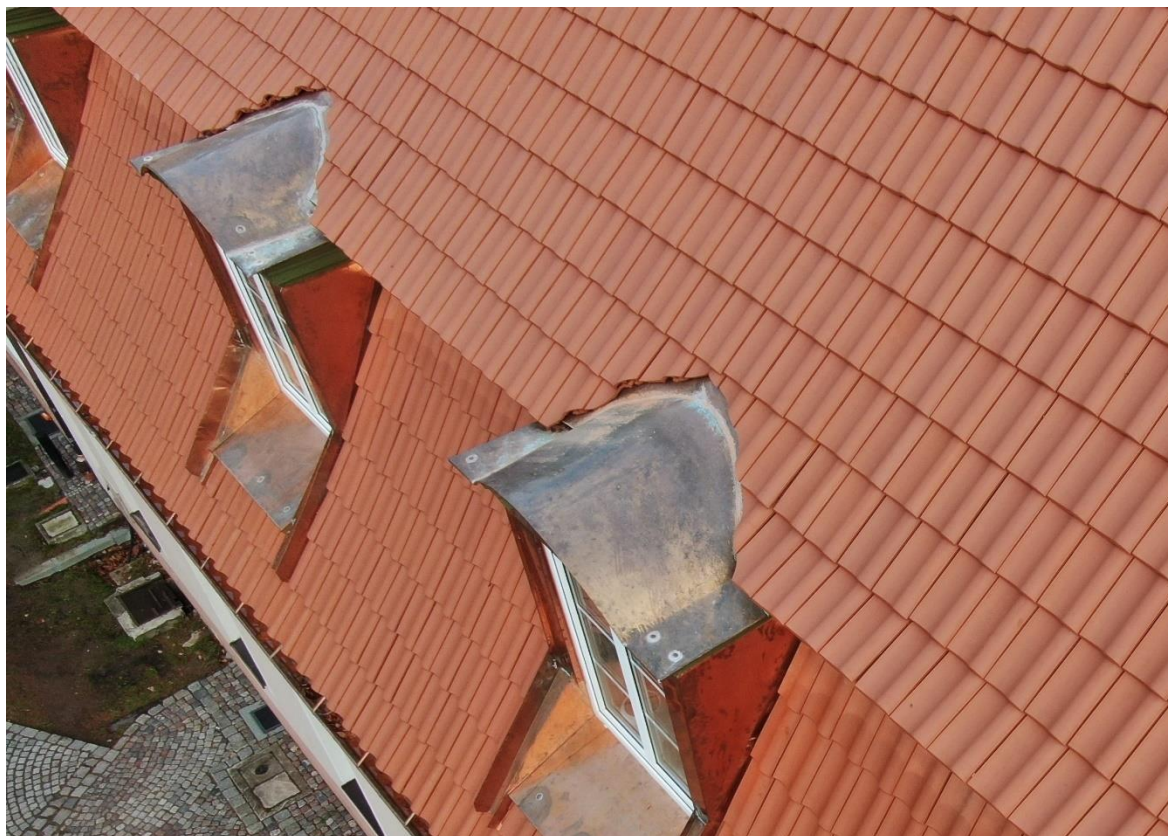
Ilustracja 47. Stan po zakończeniu prac

Ilustracja 48. Stan po zakończeniu prac

Ilustracja 49. Stan po zakończeniu prac

Ilustracja 50. Stan po zakończeniu prac

4. Oświadczenie beneficjenta